

[Arne Melchior]

andet er misbrug. I undervisning og i nyhedsformidling gælder det i lige grad, at sammenblanding af faktiske oplysninger med egne synspunkter – for pressens vedkommende altså af referat og kommentar – er direkte snyderi, udtryk for et kulturforfald.

For undervisningsforhold som for Danmarks Radio må der anlægges forpligtende retningslinjer. Herom råder der adskillige misforståelser, der ofte har ført til mistydning af CDs kulturpolitik. Forholdet er følgende: skolen er dels en pligt og dels en nødvendighed, et forløb, der ikke kan gøres om. Radio og TV er indtil videre monopoler. På disse områder må der derfor gælde meget nøje definerede regler, der fastsættes af samfundet, og hvis overholdelse dette har pligt til at føre tilsyn med. Heri findes ingen antydning af censurtendenser. Det kan naturligvis ikke overlades til den enkelte lærer eller radiomedarbejder selv at fastsætte grænserne for sine udfoldelser, der jo udføres på samfundets vegne. Den slags retningslinjer kan gerne betegnes som restriktive; de er uomgængelig nødvendige.

Helt anderledes stiller tingene sig imidlertid, når det gælder udfoldelsesmulighederne på det frie kunstneriske marked. Her modsætter CD sig politisk indseende med midler og udtryksformer. Det er folketingets opgave at afgøre, om og i hvilket omfang de forskellige kunstformer skal nyde støtte via statskassen. Dette er en klart politisk beslutning. Derimod kan der ikke foretages afstemning om, hvorvidt et bestemt digt, en roman, et maleri, en skulptur eller en symfoni bør betegnes som god kunst og derfor skal have andel i kunststøtten. Det samme gælder på det store biblioteksområde, det gælder film, teater og andre kunstformer.

Man kan ikke afvente at støtte kunst, til der er opnået flertal i befolkningen for, at netop den kan betragtes som støtteværdig. Gjorde man det, ville man aldrig kunne støtte eksperimenter. Ny kunst er pr. definition ikke accepteret af det store flertal. Ikke desto mindre er det netop banebrydere, fornyere, de engang så uforståede og forkætrede, som senere får rejst statuer af sig på torve og pladser. En repræsentant for disse har hidtil overværet dagens forhandlinger, og jeg benytter lejligheden til at dedicere ham disse ord om, at det er de uforståede og de forkæt-

rede, som meget ofte er dem, der bringer samfundslivet frem.

Dette betyder givetvis ikke, at al ny kunst er god kunst, men da kriterierne for, hvad god kunst er, er så udefinerbare, må den videst tænkelige frihed råde. Tiden og vore efterkommere må være dommere, ikke domstolene. Et totalitært system med tilhørende autoritært kunstsyn kan kun ensrette menneskene og gøre dem ringere. I den udstrækning, i hvilken samfundet beslutter at støtte kunstudfoldelse, bør det også tilskynde til eksperimenter, blot der som tidligere omtalt bremses for muligheden for at påtvinge andre sin opfattelse eller at misbruge sin autoritet.

Kunststøtte uden politisk kontrol medfører klart mulighed for misbrug. Men da censur ikke må forekomme, må man leve med denne risiko. CD ønsker ikke nogen person eller nogen komité som kulturpave; på den skabende kunsts område må den mest vidtgående frihed råde.

Jeg kan altså i fortsættelse af formiddagens debat anmelde mig på ny – jeg har gjort det før – som hr. Poulsgaards og hans synspunkters diametrale modsætning.

Så vidt min almene del. Jeg skal så i de få minutter, jeg har tilbage, knytte nogle ganske få bemærkninger til den specielle del hos kulturministeren. Hun lægger stor vægt på decentralisering, og det vil jeg gerne støtte. På denne baggrund må det virke højst forbavsende, at ministeriet nu under ministerens ledelse gør sig umage for at skabe et museum for moderne dansk kunst. Vi har masser af kunstmuseer i dette land – jeg har ikke sagt »nok«, men vi har mange – og moderne dansk kunst skal findes overalt i landet. Jeg er blevet spurgt af en avis, om jeg synes, at et sådant museum skal ligge i København eller i Jylland. Jeg ved ikke, om det, hvis det lå i Esbjerg, var bedre for ålborgenserne – nu har de jo heldigvis et dejligt museum selv – men var det så bedre, at det lå i Esbjerg eller i Ålborg eller i Århus eller i Silkeborg? Overhovedet ikke! Der skal findes moderne, ny kunst, dansk såvel som udenlandsk, rundt omkring, og hvis man dræner de få midler, der er til rådighed, til at lave en sådan gigantforanstaltning, som der her er tale om, er det efter min mening det modsatte af decentralisering.